

1248
07.01.2019**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA**

10 Ocak Çalışan Gazeteciler günü vesilesiyle basın-yayın organlarına getirilen kısıtlamalar ve beraberinde gelen gazetecilerin yaptıkları haberler nedeniyle cezaevine konulmaları yahut hedef haline getirilerek mesleklerini yürütemez halde olmalarının, Anayasal güvence altına olan "haber alma hakkı"na olan etkileri ile birlikte araştırılmasına ilişkin Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz. 07.01.2019

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

① HDP Siirt Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye uzunca bir süredir basın-yayın özgürlüğünün ihlali, tutuklu gazeteciler, kapatılan yayın organları ve sosyal medyaya dönemsel olarak getirilen kısıtlamalar nedeniyle dünya gündeminde de yer almaktadır. Kuşkusuz Türkiye basın-yayın özgürlüğü bakımından her daim otosansür mekanizmalarının işletildiği bir geçmişe sahiptir. Ancak mevcut iktidar döneminde bu baskı ortamı geçmişle kıyas edildiği vakit, hiç olmadığı bir biçimde artmış ve adeta ikinci bir istibdat döneminin varlığından söz edilir olmuştur.

Bu hususta geçmişe ilişkin pek çok hadise söz konusu olup, bir milat olarak kabul edilebilecek bir gelişme ise 2004 yılında Pamukova'da gerçekleşen bir tren kazasının ardından bir gazetecinin Ulaştırma Bakanının istifa edip etmeyeceğine yönelik sorusuna dönemin başbakanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından "sen hangi gazeteden sin" şeklindeki sorusu olarak ifade edilmektedir. Netice itibarıyla hükümetin icraatlarına ilişkin pek çok hadisede gazetecilerin soru sormaları bir biçimde engellenirken, köşe yazarlarının çalıştıkları gazetelerden ayrıldıklarına ilişkin çok sayıda örnek söz konusudur. Nitekim gazete patronlarının iktidar partisi mensuplarınca arandıkları, belli haberlerin manipüle edildiğine ilişkin örnekler de kamuoyuna yansımıştır. En son Doğan medya grubunun devlet destekli kredilendirme yöntemi ile iktidar yanlısı olduğu bilinen Demirören grubuna satılmış olması basın özgürlüğünün sona erdiğine dair önemli bir nüvedir. Ana akım olarak adlandırılan bir

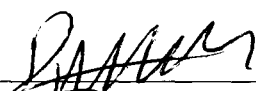
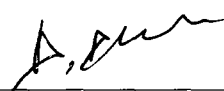
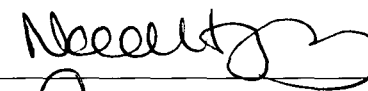
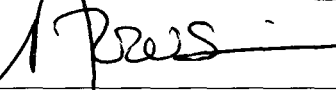
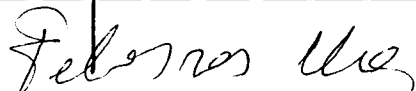
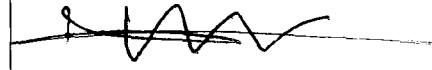
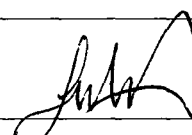
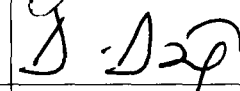
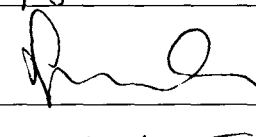
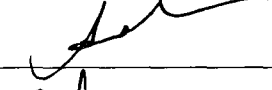
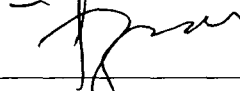
medya organının tamamen hükümet yanlısı bir gruba devri ülkede artık haberciliğin sona erdiğine dair önemli bir olgudur.

Diğer yandan muhalif medya kanalları ise kapatılma, yayınlarının engellenmesi, çalışanlarının cezaevine konulması gibi son derece ağır neticelere maruz bırakılmaktadırlar. Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) örgütünün hazırladığı 2018 Basın Özgürlüğü Yıllık Bilançosu'na göre, Türkiye'nin tutuklu gazeteci sayısında üçüncü sırada olduğu ifade edilmektedir. Örgütün hazırladığı yıllık rapora göre, dünya genelinde parmaklıklar arkasında 348 gazeteci ve basın mensubu tutulmakta olup bunların yarısından fazlası ise Çin, Mısır, Türkiye, İran ve Suudi Arabistan'da bulunmaktadır. Türkiye Gazeteciler Sendikasının verilerine göre ise 142 gazeteci ve medya çalışanının cezaevinde olduğu ifade edilmektedir.

Gazetecilerin cezaevi tehdidinin yanı sıra yaptıkları haberler nedeniyle yüklü miktarlarda tazminat davaları ile karşı karşıya bırakılmaları hukuk eliyle ayrı bir tehdit aracının devreye sokulması anlamına gelmektedir. Bu bağlamda bir diğer gelişme de gazete ve televizyon çalışanlarının yaptıkları işler nedeniyle işten çıkarılma tehdidine maruz bırakılmaları şeklindedir.

Türkiye'ye özgü bir gün olan Çalışan Gazeteciler günü ilkin 1961-1971 yılları arasında "Çalışan gazeteciler bayramı" adıyla kutlanmış; 1971 yılından sonra ise 10 Ocak Çalışan gazeteciler günü" olarak değiştirilmiştir. Gazetecilerin iş güvencesi, yazılı sözleşme, yasal ve sosyal hakları için başlattıkları mücadele ile elde ettikleri kazanımlara ilişkin olarak kutlanan bu günün, pek çok açıdan gazetecilik mesleğinin Türkiye'deki seyrinde bir dönüm noktası olduğu tartışmasızdır. Ancak günümüzde gazetecilerin cezaevine konulduğu, işsiz bırakıldığı, sarı basın kartlarının elinden alındığı, iktidar tarafından hedef gösterildikleri ve halk kitleleri önünde nefret söylemlerinin odağı oldukları sancılı bir süreç hakimdir. Gazetecilerin ve basın-yayın çalışanlarının elde ettikleri kazanımları yok sayan bu zihniyet, muhalif haber yapan gazetecilere neredeyse hayat hakkı tanımamaktadır. İktidar mensupları cezaevinde bulunan gazeteci sayısını verirken dahi meseleyi kriminalize etmekte, ellerinden sarı basın kartı alınmış olan meslek mensuplarını gazeteci olarak görmediklerini her fırsatta bir refleks olarak dile getirmektedirler.

Türkiye'de işini yapması engellenen gazetecilere ilişkin günümüz koşullarını değerlendirirken, 8 Ocak 1996 yılında polis tarafından dövülerek öldürülen Metin Göktepe olayını hatırlatmakta fayda var. Nitekim Türkiye'de gazetecilik mesleği iktidarların ilk hedefi olagelmiş ve ülke gündemindeki önemli hadiselerin üzeri bu ve benzeri yöntemlerle kapatılmıştır. Günümüzde ise gazetecilerin iktidar mensupları tarafından doğrudan hedef haline getirildiğine tanıklık etmekteyiz. Geline aşamada basın özgürlüğüne getirilen sınırlamaların hukuk normlarının dışına çıkmış olduğu açıktır. Gazetecilerin mevcut şartlar dahilinde mesleki faaliyetlerine getirilen engellemelerin aynı zamanda toplumsal bir sorun olduğu ve halkın haber alma hürriyetinin de yok sayılması meselesi incelenmeye ve araştırılmaya muhtaçtır. Bu konuda parlamento bir sorumluluk üstlenmeli ve basın özgürlüğüne ilişkin gerekli çalışmalar yürütülmelidir.

1	AYHAN BİLGİN	KARS	
2	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
3	KEMAL PEKÖZ	ADANA	
4	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
5	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
6	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
7	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
8	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
9	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
10	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
11	MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ	BATMAN	
12	FELEKNAS UCA	BATMAN	
13	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
14	SALİHE AYDENİZ	DİYARBAKIR	
15	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
16	MUSA FARİSOĞULLARI	DİYARBAKIR	
17	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
18	ADNAN SELÇUK MIZRAKLI	DİYARBAKIR	
19	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
20	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	